Рік I Пятниця, 24. жовтня 1941. Ціна 30 сот.

КРАКІВСЬКІ ВІСТІ

Щоденник, виходить кожного дня, крім неділь і свят

АДМІНІСТРАЦІЯ: Краків, Райхсштрассе 34. Тел. 280-30
РЕДАКЦІЯ: Краків, Ожешкової 7. — Тел. 104-81

„Krakauer Nachrichten" — Tageszeitung.
Administration: Reichsstrasse 34.
Schriftleitung: Orzeszkowagasse 7.

ПЕРЕДПЛАТА в краю і за кордоном: місячно . . . . . 6 зол.
Курс 1 нім. марки = 2 зол., 5 чеських корон = 1 зол., 5 слов. кор. = 1 зол.

Прорив зовнішних охоронних становищ під Москвою

ГОЛОВНА КВАТИРА ВОЖДА, 23. 10. — Головне Командування Німецьких Збройних Сил подає:

Не зважаючи на несприятливу погоду проломано в останніх днях на широкому фронті, від південного заходу і заходу зовнішні оборонні становища совітської столиці. Наші передні пробоєві відділи осягнули в поодиноких місцях віддаль 60 км. від Москви.

Також минуло ночі бомбардовано Москву розривними і запальними бомбами.

Підводні човни затопили 4 ворожі кораблі загальної містоти 32.000 тон. Вони знищили при тій нагоді англійський транспортовий корабель для війська „Авранія" 14.000 тон, що їхав на Атлантику під сильною охороною швидкого військового конвою. Боєві літаки затопили вчасі дня вантажний корабель містоти 1500 тон і ушкодили бомбами один великий торговельний корабель.

Нічні атаки летунства були спрямовані при добрій прозорості повітря на харчеву пристань Біркенгед. Серед важних воєнних споруд вибухли експльозії і пожежі. Інші боєві літаки поцілили влучними бомбами пристаневий терен у Ґріт-Ярмавт.

Ворог скинув останньої ночі розривні і запальні бомби в різних місцевостях західньої Німеччини. Цивільне населення мало незначні втрати. Були тільки непомітні шкоди. Протилетунська артилерія зістрілила три англійські бомбовики.

В часі від 15 до 21 жовтня англійське летунство втратило 59 літаків тоді, як в тому ж часі пропало в боротьбі проти Англії 8 власних літаків.

—o—

Поворот президента Словаччини з Головної Кватири Фірера до Братислави

БРАТИСЛАВА. — Словацькі державні мужі з президентом республики д-р Тісою у проводі, повертаючись з головної кватири Фірера, прибули в середу пополудні до Братислави. Столиця Словаччини тонула в прикрасах від прапорів. Перед палатою президента пройшов през. д-р Тісо попри уставлений почесний військовий відділ, опісля міністер справедливости д-р Фріц привітав сердешно державних мужів з поворотом до столиці.

Президент д-р Тісо, відповідаючи на привітання, підчеркнув значіння тієї подорожі, при чому закінчив заявою, що словацький нарід також і в майбутньому додержить вірности собі самому, німецькому народові, та його великому Фірерові Адольфові Гітлерові.

Промова японського міністра закордонних справ Того

ТОКІО. — Японський міністер закордонних справ Того домагався у своїй першій радієвій промові боронити за всяку ціну честь японської держави. Японська закордонна політика хоче сильної консолідації й єдности політичних, військових та всіх інших кругів, щоби виконати історичну місію Японії.

Представник японського міністерства закордонних справ заявив на пресовій конференції у звязку з повідомленнями преси про американські зазіхання на бази на совітському побережжі Пацифіку, що така поведінка була б кроком, який довів би до гострої реакції японського народу. Він звернув увагу на промову міністра закордонних справ Того, у якій він представив мету японської закордонної політики.

„Токіо-Нічі-Нічі" пише, що бажання Японії ясно зарисовані розвязкою китайського конфлікту й будовою нової східньої Азії на основі пакту трьох.

Успішні воєнні дії еспанської дивізії

БЕРЛІН. — У боях на північному відтинку східного фронту в останніх днях, взяли також успішну участь відділи еспанської дивізії. Еспанські вояки хоробрим зусиллям вибороли перехід через одну ріку і без огляду на сильну совітську оборону створили мостовий причілок. Еспанські відділи поширили утворений причілок при нагальнім большевицькім спротиві.

—o—

Англійський корабель-цистерна пішов на дно

НЮ-ЙОРК. — Як подають із кругів воєнної фльоти, на північнім Атлантику затоплено англійський моторовий корабель-цистерну „Авріс", містоти 8.030 тон, який їхав до Англії з вантажем американської нафти.

Рідна Церква

Продовж довгих віків була Православна Церква в Україні інструментом у руках Москви, що в національній ділянці зміряла завсіди до повного винищення усякої української окремішности. Початки цієї церковної політики сягають ще докозацької доби, що в часах козаччини прибрала наявно на силі, розмахові та безцеремонности. Московські висланники в духовних рясах знаходили доступ не тільки до козацького поспільства і міщан, але й до козацької верхівки — зокрема на Січі — й тих українських вельмож та шляхти, що залишилися ще при Православній Церкві, заступаючи під покровом благочестя виключно московські інтереси на очевидну шкоду українських державницьких змагань і самої Православної Церкви в Україні.

В першу чергу якраз через Православну Церкву пішло згодом цілою силою обмосковлення українського народу без якогось яркішого зорганізованого спротиву українського православного духовенства. Московські великі князі, опісля російські царі, забрали з України більш освічене духовенство, обсаджуючи ним епископські катедри на Московщині й навпаки присилаючи в Україну виключно московську ерархію. Остаточно дійшло до того, що коли після упадку царату в 1917 р. формувалася самостійна українська держава, то місцева московська православна церковна ерархія, серед якої не було тоді зовсім українців, поставилася до неї ворожо. Ця ворожнеча й ненависть до українства були такі великі, що православні епископи в Україні не хотіли висвятити українських кандидатів на епископів, що спричинило організацію окремої Автокефальної Православної Церкви в Україні з т. зв. липківщину, якої епископи — самосвятці — не мали канонічного свячення і яка вкінці під большевицьким режимом заникла.

Воюючий протихристиянський большевизм, кермований непримирно ворожо наставленими до християнства жидами, змагав від самого початку до цілковитого винищення християнської релігії, передусім католицької і православної. Під своїм патронатом зорганізував большевизм воюче безбожництво, що стало одною з установ його насильного володіння. Його виконавчі органи: ЧК, ҐПУ, вкінці НКВД, винищували духовенство, поруйнували або позамикали церкви, перемінюючи їх на магазини, кіна або льокалі для большевицьких клюбів, чи врешті на протирелігійні музеї. Нечисленні недобитки православного духовенства та його ерархії покорилися волі червоних можновладців і... навіть на приказ Сталіна почали молитися за перемогу большевиків. Започаткований большевиками експеримент із т. зв. Живою Церквою вповні не вдався. Він урешті був і непотрібний, коли прийшло до деякого порозуміння з патріярхатом Православної Церкви в Москві, який покорився большевикам. Це порозуміння було влеклене обставиною, що большевики всупереч постановам своєї „конституції" почали проводити насильну обрусительну політику й

й ославословити творців своєрідного московського цезаропапізму, в першу чергу Петра І.

Сьогодні з розгромом Совітів настала велика зміна. Після вікового поневолення є змога упорядкувати і справи церковні. Як у всіх ділянках національного життя, так у першу чергу в ділянці церковній мусить щезнути й найменша тінь Москви. Цю історичну вимогу відчуває і щойно визволене українське громадянство, може інколи й підсвідомо й ще якслід незорганізовано та шукає для себе нових шляхів. Шукає їх наглядно й у справах Православної Церкви.

Большевицьке безбожництво й насильство не знищили до коріння глибоко-релігійних почувань народу, засліпчуючи тільки душі частини молодшого покоління, вихованого вже виключно в большевицькій школі. Зате большевики розторощили Православну Церкву в Україні майже до її основ. З духовенства залишилися в живих лише одиниці, нині в старшому, або вже у цілком старому віці. Виховати та дати освіту відповідно до потреб сучасної хвилини новим кадрам духовенства — справа не легка. Бракує і кваліфікованих та всеціло відданих справі релігійного відродження українських кандидатів на єрархів Православної Церкви в Україні, яка сама мусить перейти основну внутрішню — очевидно в межах обовязуючих церковних канонів — і зовнішню реорганізацію. Ця річ вимагатиме більше зусиль навіть як справа організації майбутньої Української держави. До виведення Православної Церкви в Україні на твердий битий шлях і її повного усамостійнення у виді київського патріярхату треба буде чимало тонкої політики й дипломатії, що остаточно можна буде перевести щойно після війни. А проте заходи до усамостійнення Православної Церкви в Україні треба поробити негайно, усуваючи всяку тінь дотеперішньої залежности від Москви. Зрозуміла це національно свідома й активна частина українського громадянства недавно звільнених українських земель, кинувши гасло „Будуймо Рідну Церкву!".

Під таким наголовком поміщено недавно у 3-ому числі тижневика „Кремянецький Вісник" передову статтю. „Доволі вже нам русифікації в Церкві та польонізації! — пише автор передовиці. — Національна рація українського народу вимагає негайної будови української рідної Церкви. Хто цього з о.о. духовних не розуміє, хто за цим йти не хоче, того треба випросити з рядів церковних провідників українського народу. Усяким москвофілам не місце в духовнім соборі Української Православної Церкви!..."

Кремянець був за недавньої Польщі осідком великої волинської православної єпархії й очевидцем обмосковлюючої і ополячуючої одночасно праці волинських православних єрархів і кремянецької православної консисторії, що ніколи не зуміли якслід протиставитися воюючому польському духовенству й різним польським світським „місіонарям" із осланленим КОП-ом (Корпус Охорони Пограниччя) у проводі. А поклонників Москви в духовних рясах на Волині ще багато, що раді б зберегти й на майбутнє єдність у церковній ділянці, а тим самим і залежність Православної Церкви в Україні від далекої й ворожої нам Москви. Кремянецький часопис поставив справу ясно, що таким не місце в Православній Українській Церкві та що гаслом дня в церковній справі повинно бути: Рідна Церква!

Д-р Степан Баран.

На Схід

III*)

До великої війни було в Житомирі 36 церков та кілька костелів. За большевиків „дозволено до вжитку" лиш одну церкву... Інші ж церковні будинки большевики попереміняли на магазини, чи радше дозволили їм стояти неремонтованими, щоб будинки самі понищились. Тепер відкрили в Житомирі 6 православних церков та два латинські костели (з центрального костела большевики зробили були кіно). Але церковні будинки у страшному стані, бо двадцять кілька літ не ремонтовані. Найстарша Михайлівська церква (без хреста, взагалі майже скрізь по всіх церквах хрести поскидувані!) виглядає жахливо: все облетіло з неї аж до цегли, прегарні малюнки позатікали й вилущились... Зате в церкві просто „фордівська" робота: митрофорний протоєрей Іванів (старушок!) вінчає... Ось біля нього „молодята": йому літ 56, їй 48 та й діточок пятеро стоїть. І діточки нічого вже собі: час і їм під вінець... А дальше ціла черга таких же „молодят" до вінчання, а далі нова пара до хрищення, а далі... Коли один священик утомиться, то на його місце стає другий. Чи сподівалися товариші такого відродження віри? Віри не можна вигубити і Губельмани-Ярославські та інші їх наслідувачі даремне трублять світові, що „опій народу" вигублений. Ні, він тільки скрився в катакомби!

Загалом перетривало час большевицького переслідування віри яких 50 відсотків давніх священиків. Скривалися вони як робітники, до найчорнішої нераз роботи, на каменоломах, по лісах як дроворуби, й у тартаках, під чужими прізвищами та в страшній нераз біді. Ще й тепер примітивність у відправі величезна, бо нема церковної утварі. Бачив я „фелони": гуня з пришитим на ній хрестом; епітрахиль із простого полотна, хрести витесані з дерева. Релігійність доходить подекуди аж до аскетизму. Молодь по селах — правда — не знає нічого про віру, але виявляє для неї велике зацікавлення й повагу. Люди йдуть і по 20 км. до церкви; церкви повніські та й повно ще стоїть біля церкви.

До половини серпня ц. р. у відділі релігійного культу Житомирської обласної управи зареєструвалося 55 православних священиків. Своє призначення вони дістають після перевірки їх ставлених грамот та вказівок о. архимандритом Борисом Якубовським із Почаївської Лаври (якого прислав кременецький архиєпископ Олексій Громадський) та о. архимандритом Леонтієм Филиповичем із Києво-Печерської Лаври. Всім священикам доручають відправляти Сл. Божу церковно-славянською мовою з українською вимовою; зате проповідати мають виключно по-українськи.

Священство нове „воєнне" (буде його вже з 10 відс.) не конче добре, малощо знає. Треба би шкіл для нього.

Але є одна зміна: переслідувані священики перестали бути лише царськими урядовцями, як це давніше бувало, а йдуть тепер із народом і хочуть працювати для нього. Є ще поміж священством і липківці; їх пересвячують. Бувають і спротиви при цьому: один липківський „священик" не хотів дати себе пересвятити, мовляв: коли ви мене єретиком уважаєте, так викленіть із Церкви, а не пересвячуйте... (Все тут про церковні справи наведене відноситься не лише до Житомира, але й до сіл при ньому). З запалом та щирою любовю люди беруться за ремонт знищених, перетворених на клюби і т. п. церков. З великою охотою з власної ініціативи переводять збірку на ту ціль. В житомирській області відкрито вже сьогодні 54 церкви. В бюджеті взяли на розчислення видатки для 82 священиків. Надійшло 106 заяв із сіл за священиками. Почали вже працювати іконостасна та іконописна майстерні. Треба б лише подбати, щоб усе було відновлене в українському стилі, а не на старий синодальний лад.

Працює вже й радіо в Житомирі. Керманич його В. Забрамський оповідає, що до 20. липня ц. р. проведено 100 передач „останніх вістей" в українській і 150 у німецькій мовах. Передачі супроводжувались музичним оформленням, щодня в годинах 13, 16 і 18. У неділі йшли концерти капелі бандуристів, українського хору та артиста київської опери В. Ляшевича. Тепер ідуть дальші роботи над включенням сітки абонентів; перевірено петроградський район, а в дальших районах міста перевірка мала бути закінчена до 15. жовтня ц. р. Радіовузол одержав нове вигідніше приміщення, придатне для радіомовлення. Музичним редактором є п. В. Семенченко. Йдуть підготовні роботи для літературно-музичних передач, вокального ансамблю та ансамблю інструментів. Таким чином мешканці Житомира матимуть змогу слухати не лиш „останні вісті", але й твори визначніших композиторів.

Житомир має сьогодні сорок дві тисячі населення, в тому числі 7 тисяч поляків і 2 тисячі москалів. 15. вересня мали перевести доповнюючий перепис населення у пашпортовому відділі поліції. Тепер багато підозрілих людей „губить" пашпорти, щоб не знали, де вони вислугувались та чим були...

Голова Міського Управління Павловський розказує про роботу цього ж Управління таке: По відступі большевиків місто мало дуже сумний вигляд: багато будинків спалено, а то й зовсім зруйновано. Особливо в центрі міста, вул. Бердичівська, Театральна, Вільська, Московська й б. і. Отже перш за все треба було очистити вулиці міста, зруйнувати стіни для попередження обвалу. Тепер зруйновані будинки висаджують, валять та вивозять за межі міста. В багатьох зруйнованих будинках забито дошками двері й вікна, щоб не дати можности будькому ходити та ховатись по руїнах. По всіх центральних вулицях проведено очистку пішеходів; по решті вулиць мають це зробити двірники.

Щоб відновити торгівлю на базарах приведено в належний стан площі Сінного, Житнього та інших базарів. Харчеві продукти та товари взято в обчислення, приведено в належний стан і все це тепер уже продається по крамницях (фарби, залізна арматура, замки, культ.-товари і т. п.). Відкрито кілька магазинів для продажі нових і старих меблів, які населення дуже радо купує, так що нераз і не встигають їх довезти до магазинів!

Щоб упорядкувати постачання населення нормованими продуктами харчування (хлібом, городиною тощо) місто поділено на 50 відділів, у яких відкрито 25 крамниць та приділено їм відповідних мешканців на приділ. У цих крамницях дістають на картки хліб, городину, овочі тощо. Декілька ресторанів та їдалень обслуговує населення.

Відкрили шевську майстерню, яка лагодить взуття та приймає замовлення на нове з власного товару; працюють пральні, чоловічі та жіночі фризієрні, слюсарські майстерні, мистецька майстерня. З перших же днів вступу німецьких військ працюють водопроводи та електрівня. Є й купальня для німецьких вояків, а невдовзі працюватиме при вул. Шпитальні купальня для нашого населення. Незабаром піде електрівня для цивільного населення та рушить трамвайний парк.

Добре налагодила роботу пожежна охорона та її секція „сажотрусів" (коминярів), яка вже за свою сумлінну роботу одержала навіть подяку від німецького командування.

Житомир має тепер 179 лікарів. Міська платна поліклініка, яка працює щодня крім свят, забезпечує кожному можливість користуватися послугами лікарів, що коштує 3—5 карбованців. Крім цього мають небагато приміщення спеціальні медичні кабінети.

Міський відділ велику увагу прикладає забезпеченню населення міста кватирами. Спершу кватирний відділ мав багато недоліків, та ці недомагання вже усунули й тепер його робота покращала. Д. б.

Федір С. Єфременко.

*) Пор. „Крак. Вісті" чч. 233 і 234.

Як захопили острів Даґо

БЕРЛІН. — У ході воєнних дій проти балтійських островів попав тепер також в німецькі руки останній большевицький бастіон в балтійському просторі — острів Даґо.

Від кількох днів відбувалися потрібні приготовання і коли почалась атака, перші хвилі німецьких піонірів і піхотинців кинулися зі своєї випадової точки на десантових кораблях воєнної фльоти до наступу на Даґо. Вночі розпливалися тіні німецьких кораблів, що відбили від берега. Непомітно вдався десант на східньому і західньому побережжі південного рогу острову Даґо.

Наче кліщі схопили німецькі війська у світанку заскоченого противника. Допоміжний вогонь німецьких кружляків і міноловів на совітські батері і укріплення на західньому і східньому побережжі зробив своє. Безупинно кружляли ескадри німецького летунства над островом. Чорні хмари диму від успішних ударів бомб мішались з біло-сірими димами артилерійського вогню.

Вибухи постійно потрясали повітрям. Пожежі світили помітно здалека у ясному повітрі пізньої осені. Ударні човні, підтримувані успішно німецьким летунством і артилерією мчалися стрілою по воді. Щораз нові колони підпливали під охороною корчів до берегів Даґо. Хвиля за хвилею до берега прибивали нові відділи. Ударні човни привозили батальон за батальоном при одночасному граді і великій зливі.

Німецькі піоніри промостили згодом сильні шляхи для постачання, так, що малі скорі човни відділів, призначених до усування мін могли також причалити. Протипанцирна артилерія і гарматки піхоти їхали вимощеними стежками, а за ним ішла муніція, мотоциклі, погінні матеріяли.

Пополудні заїхали на Даґо перші важкі вантажні авта з постачанням. Тепер розпочався пляновий пробій на північ. Німецькі війська боролись безупинно аж до остаточної перемоги над совітською залогою острова Даґо.

ОСТРІВ ДАҐО.

БЕРЛІН. — Острів Даґо, що від кількох днів є в руках німецьких військ, був уже підчас світової війни під німецькою військовою окупацією. Від острова Езель, положеного далі на південь, відділений Даґо т. зв. Пеля-Зундом. Як сусідні, так і острів Даґо низинний, але має більше лісів, ніж Езель. Внутрі острова є піскові видми та багно, людські оселі є більш по краях, а частинно й безпосередньо на побережжі острова. Острів замешкує яких 60.000 естонців і до 1940 р. належав він до Естонії. Міст між Даґо і сушею творить остров Вормс, що має 88 кв. км. простору, відзначається повною рівниною та плоскими берегами і на якому ще й сьогодні живе 2.400 шведів. Ні Даґо, ні Вормс не мають значіння у промисловості, зате куди важніші вони зі стратегічних оглядів. Хто має ці острови, той має в руках Фінський залив. Віддаль від північного рога Даґо до Ганґе, яке в 1940 р. вирвали большевики Фінляндії, всього 85 км.

Осяги німецької протилетунської артилерії

БЕРЛІН. — Великі боєві успіхи німецької протилетунської артилерії, одного з наймолодших в останніх роках створеного роду зброї німецької армії. Про їхне значіння свідчать зокрема виразно такі числа:

Від початку походу на схід до 30. 9. 1941 р. відділи протилетунської артилерії летунства зістрілили 4.133 совітських літаків. Протилетунська артилерія здобуває також щораз то більше значіння підчас акції в сухопутніх боях. Від обстрілу зблизька, большевики втратили до 30. 9. 1941 — 765 гармат і гранатометів, 1369 механічних поїздів, 30 магазинів муніції, які висаджено в повітря, 20 залізничих поїздів, що були в дорозі на фронт з постачанням, та один панцирний поїзд. Крім цього протилетунська артилерія розторощила 321 совітських повзів, знищила або причинилася до захоплення 1118 повзів і обстріляла 1032 скорострільних гнізд і 101 обсерваційних становищ.

В боротьбі проти совітських кораблів німецька протилетунська артилерія знищила на сході 3 совітські торговельні кораблі і три канонірки

Арештували головного большевицького чекіста

БУКАРЕШТ. — Коротко перед упадком Одеси вдалося одному румунському сотникові вхопити в запіллі румунських військ одного з головних вожак большевицького кривавого режиму підчас совітської окупації в Бесарабії — Юрія Короткова. Він був одним із уповноважених НКВД при команді 9-ої совітської армії і в початках вересня вислали його до Одеси. Начальний вожд одеського гарнізону, контрадмірал Юков, доручив опісля Короткову перейти на румунський терен, але тут його вхопили, ще поки він зміг виконати свої злочинні пляни. Коротков мав ордер „Червоної зірки" і був членом верховної ради совітів молдавської республики, а вістку про його схоплення прийняли в цілій Румунії з великим вдоволенням.

ЕКСПЛЬОЗІЯ В КАЛІФОРНІЙСЬКІЙ ФАБРИЦІ МАГНЕЗІЇ.

НЮ-ЙОРК. — Як подає „Асошейтед Прес" у фабриці магнезії Льос Альтос біля Сан-Хозе (Каліфорнія) у понеділок прийшло до нової експльозії. Це вже третя експльозія від коли воєнна фабрика почала працю, а друга протягом останніх трьох днів. Багато вбитих або ранених.

„Гітлерові вийде це на користь" — заявив містер Біґґерс

НЮ ЙОРК. — Американський уповноважений Біґґерс заявив після свого повороту з Великої Британії: „Англійці не мають так багато людського матеріялу, щоб могли удержувати рівночасно сильну маринарку, велику армію і великі летунські сили і рівночасно поставити промисл на найвищий ступінь продукції. Їхні фабрики не продукують цього, до чого вони здібні в найбільшій потребі. Велика Британія не вийшла ще з найгіршої ситуації. Німецька армія і німецькі летунські сили все ще панують над континентом, а Німеччина мав завжди більше военного матеріялу, як Велика Британія і Америка. Як довго ця ситуація триває, Гітлер буде в кращому положенні.

—o—

ЮРІЙ КОСАЧ.

Рубікон Хмельницького

I.

Данціґська пристань, княгиня Балтику, відкрила свої ворота. Мов захланна красуня ждала того вечера, простеливши атлас зеленавих хвиль, дорогих своїх коханців із далека й ішли до неї, з вітрами обійнявшись, напнувши вогнепері крила вітрил, розгорнувши тремтливі прапори, йшли до неї любаси стрункі бриґантини й чепурні корвети, йшли звідусіль — із Риґи й Любеки, з Ґенуї й Кадиксу, із старовинних королівських пристаней Нормандії та й з далекого Ціпанґо й Сан Домінґо. Волі бо морських шляхів не могла увязнити хижа війна, що вже зверх чверть сторіччя палахкотіла на континенті.

І, покинувши юрбу, що оточила морців шведського ґаллїону, який сьогодня лиш загорнув до порту й засвітив свої зелені ліхтарі над кермою з різьбленим кентавром, морців русявих та високих мов осокорі, ротмістр Александер Ахіллес та майстер Ґондіус поверталсь узбережжям до дому.

Цей Ахіллес, аґент Володислава IV, прибував щолиш позавчора із Варшави, по дорозі з Персії. Йому ворожено майбутнє. На брунатному від тавризького сонця обличчі перетинались шрами, здобуті в війнах під найславнішими полководцями Европи. Але битевні поля він давно змінив на паркет королівських палат; дипломатія була ця ж сама війна, тільки іншими засобами. Розум відточений мов шпага, слово, що іноді вбивало мов стріла, слово, що іноді вартувало виграну баталію або стратегія інтриг — чим це не мистецтво, вдвічі коштовніше від химерної штуки воювання? Йому служив Ахіллес вірно, гартуючи себе в вогні бурхливих років, витончуючи хист дипломата, що змагався в грізних тенетах політики, виростаючи на майстра, що його боятимуться.

— З дня на день чекаємо їх, а вони не прибувають, промовив майстер Гондіус, але важко було збагнути, чи це переймає його, чи радує; може вони порішили інакше...

— Почекаємо ще, відповів Ахіллес, нема сьогодня — будуть завтра. Капітан навряд чи підпише новий контракт. Гадаю, що по дюнкерських пригодах кортітиме його повернутись скоріше на схід, де він потрібніший ніж у армії Конде.

— Що ви гадаєте, рітмайстре, про цю людину? Зненчевя заступив йому дорогу Гондіус. Вона мене бентежить мов демон. Я бачив її двічі й її обличчя живе й тепер передімною. Ще ніколи не вбивались мені у память людські риси так докладно як капітанові. Але, коли хочу накреслити ці риси, вуглик випадає з пальців. Це демон, рітмайстре!...

Ахіллес засміявся.

— Майстре людських рис, прешановний Гондіусе, капітан не винен, що його матір підчас вагітности мусіла бачити самі пожежі й січі. Ці риси — це від раси степових кондотієрів, адже ж капітанів батько поляг від турецької кривої шаблюки, а бабуні його часто зміняли рогача на лука й гаківницю. Вам же, звиклому до оксамітних личок німецьких князівен та до лагідних рис ганзейських купців, що дають себе портретувати на старості літ у довіллі, цей степовий Марс сарматський видається демоном. Проте капітан людина небуденна. Я говорив з ним колись у Варшаві й відразу потім сказав королеві, що це людина рішена на все святе й не святе. Але гай-гай, мій добрий майстре, тому, хто розмежує мені нині добро від зла, дам мішок цехинів.

— Яка радість, яка втіха, зненчевя загомонів схильний до захвату Гондіус, що моя господа гостить стільки небуденних мужів. Перший це ви, рітмайстре....

— Лестивче....

— Другий — пан Вільгельм Левассер де Боплан, інженер з ласки Божої, чародій математики й геометрії, третій — всечесніший отець Генцель Мокрський...

Ахіллес не видержав і голосно зареготався.

— Додайте ще аґента його еміненції пана Шевальє, що бував у вас частенько, матимете ціле шановне товариство, чемно до себе посміхаючихся, водночас за пазухою змию леліючих. Ні пане майстре краще не вяжіть нас і не поєднуйте у своєму, гід-

З голосів преси

Як відбулося окруження большевиків під Вязмою

Відомий щоденник „Фелькішер Беобахтер" з 22. X. ц. р., ч. 295, приніс кореспонденцію воєнного звітовика Ганса Вернера Вельке п. з. „Як створили новий котел". Згаданий допис зясовує воєнні дії, що довели до створення величезного кітла біля Вязми, що — як це вже загально відомо — став цвинтарищем армій маршала Тимошенка й відкрив німецьким збройним силам шлях до Москви. Зміст тієї кореспонденції такий:

„Наші повзи перевели це щераз у блискавковому поході. Після того, як німецькі панцирні частини покинули свої становища, в яких стояли на поготівлі, 6-го того дня вранці дві панцирні дивізії подали собі руки на автостраді з Мінська до Москви у віддалі одного кілометра на північ від Вязми. Таким чином вони замкнули котел, якого промір від заходу на схід сягав 100 км. Значіння тієї битви з окруженням збільшує ще й те, що совітський марш. Тимошенко улаштував у Вязмі свою головну кватиру. З того видно, що ворог за всяку ціну хотів втримати цю лінію спротиву. Скорість нашого удару знівечила ті всі його пляни.

Панцирна дивізія, яка творила північне крило й вийшла раннім ранком 2. X., впродовж двох днів перебула коло 60 км. ворожого шляху й при тому вона мусіла постійно винищувати ворожі гнізда спротиву. Ввечері другого дня ми дійшли до Дніпра. Тут ми створили важний для нашого дальшого походу мостовий причілок. Без огляду на дуже сильні ворожі протинаступи, ми його втримали.

Коли прийшлося творити другу частину окруження, розгорілися важкі бої. Совіти побудували на лісових узгірях по другому боці Дніпра глибоко розкинені полеві становища. Большевик зарився тут сильно й намагався всіми засобами втримати становище або назад відвоювати перехід через Дніпро. Ми його випередили.

Четвертого дня пополудні почався наступ наших повзів і стрільців. Ми повикурювали одно заборало за одним, одну яму в землі за другою. Розбиті большевики, що порозбігалися, постійно стріляють до нас із засідки. По лісах були поховані батерії. Несподівано побіч шляху виринули 52-тонові повзи. Треба їх було зробити нездібними до бою при помочі артилерії і при помочі протипанцирних гармат. Врешті ворог відступив і ми тоді мали змогу ствердити, як большевики розбудували ті оборонні становища. Коло 50 заборол було при дорозі. Глибокі на 3 метри й довгі протипанцирні рови мали спинювати наш похід. Ті лінії тримали дві большевицькі дивізії. Але це було без успіху, бо ми прорвалися. У полон попало коло 2.000 червоноармійців.

Наші повзи покотилися далі в напрямі автостради на північ від Вязми. Пятого дня ввечері передня сторожа вже стояла на цьому шляху. Внизу в долині розкинулася Вязма. Ранком шостого дня звідтам надіхала з поспіхом панцирна дивізія, що прибула з півдня. Котел був замкнений! Вязма попала в наші руки.

З тією хвилиною, панцирна дивізія, що вдарила на північ, досягла своєї цілі на автостраді. Тимсамим від початку війни на Сході вона взяла участь у трьох великих котлах. Вона замкнула від сходу мінський котел на тій самій дорозі, яку тепер зайняла біля Вязми. Вона брала участь у боях також і тоді, коли творили котел під Смоленськом. І котел під Вязмою також побачив цю дивізію знову на самому переді боєвої лінії. Скорий удар на схід і замкнення котла від півночі запевнює їй важний уділ у переможному висліді тієї битви з окруженням".

—o—

Совіти вибудовали коло Петрозаводська велику фабрику літаків

ГЕЛЬСІНКИ. — Фінський часопис „Уузі Суомі" помістив статю свого кореспондента, що відвідав Петрозаводськ-Петроской. Після цього як Петрозаводськ попав у фінські руки, устійнили, що кілька кільометрів від міста будували велетенську фабрику літаків. Большевики вибудували вже 10 фабричних будинків, з яких найбільший мав розміри 100x150 м; з інших деякі мали 100x50 м. Також праці при будові пристані для водолітаків вже були доволі заавансовані. Ці величезні заведення, як теж шлях, який збудували з Петрозаводська в напрямі фінського кордону, та який є в доброму стані, дають черговий доказ на большевицькі пляну нападу на Фінляндію.

Португалія проти Вашинґтону

ЛІСБОН. — Португальські громадські вибори, що покінчилися в неділю свідчать про те, що край погоджується з одушевленням на національну політику Олівейри Салязара. Участь у виборах, на основі цього, що дотепер знають, була добра і осягнула в деяких дистриктах 92% управнених до голосування, що лавою віддали свої голоси на португальську партію єдности. — Португальська преса підкреслює велике національне значіння тих виборів. Великий відсоток учасників доказує, що населення готове підперти поставу уряду супроти північно-американських претенсій в справі португальських земель.

—o—

АМЕРИКАНСЬКИЙ ЄПИСКОП ПРОТИ ПОЛІТИКИ РУЗВЕЛТА.

НЮ-ЙОРК. — У радієвій промові візвав архиепископ Бекман, як подає „Есошієйтед Прес" з Шикаґо, народ Злучених Держав Америки, щоби протестував з цілою гостротою проти відкликання, або модифікації постанов про невтральність. Яканебудь зміна постанов про невтральність була би останнім кроком в цілій серії заходів, які довели б до війни. Яканебудь спроба озброєння торговельних кораблів Злучених Держав Америки та їх висилка в воєнні смуги не були б нічим іншим, як згірдливим вбивством американських громадян урядом, який до цього змагає, щоби довести до війни.

БОЛЬШЕВИКИ МУСЯТЬ ПЛАТИТИ ЗОЛОТОМ ЗА ПОМІЧ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

ВАШИНГТОН. — Як подають тут до відома, скарбовий уряд Злучених Держав підвищив признаний Совітам кредит у висоті 10 мільйонів до 30 мільйонів долярів. Коли замовлені товари будуть доставлені, про це обережно не згадують. За це однак зазначують, що мусять платити готівкою і то в золоті. Ці інформації подав жидівський член кабінету Рузвелта, міністер фінансів Морґентау. Як видно: для Морґентава інтерес — інтересом.

—o—

ному похвал стремлінні бачити усіх людей братами. Не мир панує в тому світі, а меч. І кожен із нас, у цьому вищезгаданому вами товаристві, слуга меча. А це нещадність, а не милосердя.

Ахіллес зморщився, але нічого не сказав.

— ...Мокрський, хоч і ворожий нам своєю приналежністю до іншої релігії, але яка широчінь думки, яка ерудиція, яка ввічливість...

— Школа кардиналів — політиків, світочів нашого сторіччя...

— І нарешті, і нарешті, дорогий пане рітмайстре, гість із за моря, що ми ждемо його з дня на день.

— Мій дім — ваш дім, рітмайстре, вклонився посміхаючись Гондіус, бо вони наближались до його дімка, схованого за золотою листвою каштанів. Він самий розумів позлітку своїх слів, але волів мовчати ніж відповідати на цю занадто щиру заяву ротмістра. Як добрий слуга її величности королеви Христини, що кожних три місяці присилала йому добру калитку ґульденів за докладні звіти з подій у Септентріонах та про акцію великодержавних аґентів у Данціґу, він не міг натішитись такими справді знатними й цікавими гістьми, з яких кожен давав йому перш за все гарний подарунок за риття портрету, а підчас портрету ще й цінні відомості чи хочби тільки ненароком кинені слова про важливі цього світу справи, з чого можна було потім написати листа — справжню поему, або філософічний трактат, на зразок тих, у яких так милувалася велика володарка Півночі, учениця славного Декарта.

І, чемно, але ані трохи не надщерблюючи поваги найкращого ґравера Септентріонів і данціґського патриція, Гондіус пропустив рітмайстера Ахіллеса наперед, і вони статочно подались по сходах у маляреву господу.

Була в ній, двоповерховій чепурній будівлі, що з її вузьких вікон видно було щоглі купецьких кораблів і шир сірого Балтику, усмішка йовіяльного добробуту, що звив собі тут, за муром, порослим виноградом, за каштанами та акаціями, здалека од хуртовин, кубло спокійне й затишне. А проте осьде вилігувались грози.

Простодушний Гондіус-Лукул, гостюючи хуртовинних Марцусів навіть і не сподівався, що над його господою сходить, перемагаючи темінь жовневої ночі, яка мозкіт скрадалась до міста, ясне сузіря, байдужо-срібне сходить — Марса і Скорпіона.

Левассер де Боплан, королівський інженер, вояк із-під Солониці та Курукова, великий будівничий фортець на скраях Річипосполитої грав у шахи з панотцем Генцелем Мокрським, братом Ісусового Товариства.

Інженер був ґуґенот, проте вольнодумність не перешкоджала йому приятелювати із чеснотливим маґістром ярославської колеґії.

Вільгельм де Боплан розсівшись у кріслі та спершись на тростину напружено морщив чоло — розгадка партії не була легка. Чернець глядів на нього із-під лоба і ніжно пестив довгими пальцями собаку, що припала до його колін.

— Зараз, зараз, отче...

— Не турбуйтесь, добродію, я охоче підожду.

Чернець терпеливо чекав; положення інженера було прикре: королева наполегливо пробувала пробитись до короля, що зідхав у важкій облозі, його за хвилину міг шахувати кінь, поле стояло відкритим для башти й бігун, підпираний піхотою, панував над поперечницями.

Александер Ахіллес миттю оцінив положення.

— Просіть пардону, мосте інженере, ваша партія програна...

Боплан відмахнувся нетерпляче. Чернець терпеливо кивнув головою і завсіди однаковий, тихий посміх не покидав уст. Він із лагідністю та любовью споглядав на інженера, немов милосердився над його амбітністю й бундюжністю, а всеж любив його, хоч і грішного, та такого людського.

Ахіллес громовими кроками ходив по просторій світлиці. Гондіус пішов у другу половину. Він був удівцем і над його господою Лукула всевладно панувала дебела Фотіс, патриціянка з Марієнбурґа, Кунеґунда. Дві його доньки Марія та Ганна належали до гордощів вольної пристані Данціґу.

—o—

НОВИНКИ

КАЛЕНДАР

ЖОВТЕНЬ.

24. Пятниця — Филипа ап.
25. Субота — Мч. Прова, Тар.

— УПРАВА УКРАЇНСЬКОЇ СВІТЛИЦІ в Кракові (вул. Зелена 26, 4-ий пов.) повідомляє своїх членів, що 25. X. 1941 р. відбудеться реферат арт.-мал. Дамяна Горняткевича п. з. „Українські памятки в Кракові". Початок в год. 19-ій. Просимо явитися точно. 2x

— УКРАЇНСЬКИЙ ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ у Кракові пошукує дві добрі машиністки до української і німецької машини. Рефлектуємо тільки на добрі сили. Платня згідно з умовою. Зголошення просимо слати на адресу: Український Центральний Комітет, Краків, Зелена ч. 26/5. — Директор Канцелярії УЦК. 3—3

— ФІЛІЯ „СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРЯ" в Сяноці потребує для Секції Господинь ІНСТРУКТОРКИ. Поле праці й умовини праці дуже гарні. Понад 30 Секцій Господинь гарно зорганізованих жде доброї провідниці! Зголошуйтеся негайно на адресу голови Секцій Господинь у Сяноці, „Сільський Господар", або О. Кисілевська в Сяноці.

— НА ФОНД ДОПОМОГИ УКРАЇНСЬКОМУ СТУДЕНТСТВУ зложило УОТ с. Берестя на Грубешівщині 154.82 зол. і кличе: УОТ Гдешина — на Покрову, Заборець — на Дмитра і Молодятич — на Михайла.

— В НЕДІЛЮ 2. листопада п. р. в годині 18-ій в Берліні в салі Шумана при Ліцовштрассе 76, старанням Філії УНО в Берліні відбудеться ВЕЛИЧАВЕ СВЯТКУВАННЯ 23-х роковин Великого Зриву. — В програмі: реферат д-ра В. Левицького та сценічна поема Р. Купчинського „Великий день" у виконанні драматичного гуртка під режисурою п. Многогрішного. Передпродажа білетів у Централі й філії УНО в урядових годинах, а в день концерту при касі вже від години 16.30.

— УКРАЇНСЬКИЙ ДОПОМОГОВИЙ КОМІТЕТ У КРАКОВІ потребує до бурси управителя. Зголошення приймає організаційний референт при УДК. До подання треба долучити короткий життепис і доказ студій. 4x

Затемнення помешкань на терені Ген. Губернаторства обовязує від год. 17.30 до год. 7.20.

Доля останнього союзника Англії на континенті

ГЕЛЬСІНКИ. — В Фінляндії звертають велику увагу на прибитий тон, який охопив також англійську пропаганду внаслідок безнадійного положення большевиків. Часопис „Каряля" зазначує, що тепер і в Англії пізнали, як небезпечне було вичитувати з мовчанки німецької збройної сили німецькі невдачі. Часопис вказує на статтю „Красної Звезди" з 15. X., яка також каже про небезпечну ситуацію. Таке признання значить багато, коли воно виходить від самих большевиків, так міркує „Каряля". — В Англії і Америці потішаються ще тільки незвичайною величиною Росії, спираючись на прикладі Наполеона. Було б одна глупо вірити, що Росія це якась потвора, якій виростали б завжди нові голови, коли одсуне їй відрубано. Але також при порівнанні з Наполеоном годі забувати на сьогоднішню зброю і комунікаційні звязки, які дають в сьогоднішньому веденні війни зовсім інше обличчя. Наймудрішим є для англійців, до такого висновку доходить часопис, освоїтися з думкою, що їх останній союзник на европейському континенті основно розбитий.

Американська сензація довкола інциденту з „Гріром"

ЖЕНЕВА. — 4. X. ц. р. дійшло до інциденту з північно-американським винищувачем „Гріром". Німеччина і Злучені Держави Америки зясували тоді інцидент суттєво відмінно. Рузвелт представив інцидент як напад на американську невтральність. З урядового німецького боку стверджено, що „Грір" напав на німецький підводний човен і далі гнався за ним.

Тепер визначена північно-американська комісія дійшла до сензаційного висліду: Напав американський винищувач, а не німецький підводний човен. Це слідство наказали на предложення сенатора Ніє, яке він поставив в сенаті. До цього долучився ще сенатор Бенет. Мужва і старшини „Гріра" мали бути переслухані, а записник корабля прослідженій. Рузвелтові вдалося відсунути дебату над тим. Тимчасом предсідник морської комісії сенату, сенатор Больш, опублікував звіт міністерства маринарки. В звіті говориться, що англійський літак подав „Гріровї" місце перебування німецького підводного човна. Північно-американський винищувач і британський літак діяли спільно. Німецький підводний човен боронився аж тоді, коли його заатакували водними бомбами.

Цей звіт — це сензація американських часописів. Навіть часописи цього роду як „Ню-Йорк-Таймс", спонукані тим до дуже критичних заміток про інформаційну політику Рузвелта. Німецька преса обговорює інцидент обєктивно і тільки стверджує, що цей інцидент ішов по лінії агресивної політики Рузвелта, яка мала йому влекшити зміну закону по невтральність перед народом. В звязку з тим вказує німецька преса щераз на вістку про здогадне торпедування американського винищувача „Кірні", яка надійшла саме в цій хвилі, коли в парляменті перейшли до голосування над зміною закону про невтральність. Зрештою і в Америці викликало це оправдане здивування. Радіовисильня Бостон раз по голосовунню подала ось що: „Палата прийняла визов німецького човна і згодилася на озброєння торговельних кораблів". В цих вістях є очевидний звязок між ними й голосуванням.

Після голосування надійшла в Вашингтону вістка, що „пошкоджений" винищувач „Кірні" прибув до пристані. Після інциденту з „Гріром" усі в Америці цікаві, чи парлямент поширить слідство і на інцидент з винищувачем „Кірні". „Ню-Йорк Геральд Трібюн" запитує скептично, де торпеда поцілила винищувач і де було тих 11 людей, що несподівано пропали, чи на чердаку, чи під чердаком. Далі питає згаданий часопис, чи „Кірні" їхав у конвою, чи сам

„Всі священики повмирали"

Совіти замучили 12 православних священиків.

БЕРЛІН. — В одній німецькій лікарні по цей бік фронту лежить тепер під доброю німецькою опікою один б. червоноармієць, родом естонець, якому в примусовому таборі в Біломорській області відмерали 4 пальці правої руки. Цей естонець має за собою драматичне минуле, з якого цікаві такі подробиці: Після приходу совітів до Естонії став він, як одушевлений комуніст, спершу бурмістром малого естонського міста, але на весну 1940 р., хоч він нічим не прогрішився, заслали його з багатьома іншими естонцями до табору примусових робіт у Біломорській області. В цьому таборі добився він до року становища доглядача робіт, щоб — як він признався — по змові поправити жахливу долю своїх естонських земляків у цьому пеклі. В таборі було також 12 православних священиків, які попали большевикам у руки підчас їх наїзду на Естонію. Три з цих священиків умерли в зимі 1940-41 від ран, що їх завдали їм доглядачі ГПУ. В серпні 1941 р. зажадала Москва безпосередно 9-ох останніх священиків із табору. Естонець довідався від комісара примусового табору, що большевики потребують їх для богослужень, які несподівано мусітимуть відбуватися з політичних причин. Ніодин із священиків не хотів іти до Москви, після чого скоротили їм порції так, що 7-ох із них померло після 3-х тижнів із голоду. Коли згодом питали ще раз естонського доглядача двох священиків, чи вони готові тепер іти до Москви, та коли вони далі не хотіли, розстріляли їх. Комісар табору примусових робіт передав до Москви: „Усі священики в міжчасі померли". Естонця покликали в кінці серпня ц. р. до червоної армії та післали проти німців, які входили до Естонії. Він утік до німців та попав до німецької лікарні, де йому вперше виликували його хвору руку. Найбільш потрясає в його звіті те, що змальовує нелюдське вбивство 12 православних священиків. Тих бідняг зустріла та сама доля, що сотки тисяч інших священиків у Совітах.

2.000 СВЯЩЕНИКІВ ЗЛУЧ. ДЕРЖАВ ПРОТИ ВІЙНИ.

НЮ-ЙОРК. — Більше, як дві тисячі священиків із усіх стейтів Злучених Держав підписали заяву, в якій вони „протиставляться теперішнім американським воєнним погрозам". Вони закликують священство не зловживати своїм становищем та благословити війну, чи теж її санкціонувати або підтримувати, але обстоювати мир і обороняти його.

НЮ-ЙОРК НОВИМ ОСЕРЕДКОМ КОМУНІСТИЧНОГО ІНТЕРНАЦІОНАЛУ.

ШАНГАЙ. — Як довідується тутешній китайський часопис „Тшунгуаїгпао" з добре поінформованих совітських кругів, також третій інтернаціонал, з огляду на критичне положення Москви і перенесення совітського уряду, готується перенести свій осідок у безпечне місце. Там війна залишила б його в спокою. Рішено вибрати як один з нових осередків комуністичного інтернаціоналу Ню-Йорк, де можна би задовільно продовжувати комуністичну діяльність. Цілу справу обговорювали вже на конференції в Москві. Представники Злучених Держав Америки повідомили в міжчасі свій уряд і Вашингтон мовчки згодився.

БОЛГАРСЬКО-СЛОВАЦЬКИЙ КУЛЬТУРНИЙ ДОГОВІР.

СОФІЯ. — Як подають урядово, в середу передполуднем підписали у Софії болгарсько-словацький культурний договір.

Якже багато змінилося

МАДРИД. — Мадридський часопис „Алькизар", що стоїть близько католицького духовенства, пише: „Москва, столиця большевиків, кричить, щоби їй помагати. Червоний уряд тікає, комуністичні орди останки знищених дивізій і армій, шукають свого спасення на Уралі і Сибірі.

Що за зворот в порівнанні з часами, коли комунізм своєю отруєю завоювував міста й фабрики, коли такий Беля Кун міг на Угорщині завести своє криваве панування. А яка різниця між роком 1940 р., коли геройчний народ фінів мусів боротися з тим червоним кольосом надаремно, коли балтійські держави мусіли йому здатися на ласку і неласку. І яка різниця у військовому положенні в порівнанні з цими часами, коли большевики загрожували Европі военним матеріялом, створеним за 25-ти років і коли большевики хотіли знищити цивілізацію. Але покликана до цього сила Німеччини, а з нею її союзники оборонили цивілізацію і врятували християнство перед загладою. Як Боже знаряддя Німеччина знищила ворогів Бога.

—o—

ПОЛОЖЕННЯ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ.

ТОКІО. — „Доля Совітського Союзу тісно звязана з положенням на Далекому Сході" — стверджує „Хуґай Шінбун" у числі з середи. Часопис зазначує, що Совіти постягали на Далекому Сході військові контингенти і Японія, хоч не розуміє цієї акції, поробила всі засоби обережности. Японія не знає також, як далеко англійці й американці підтримують Совітський Союз, але на кожний випадок булоби безглуздям з її боку придивлятися до цього всього зі зложеними руками і нічого не діяти.

Зі спорту

УКРАЇНА Й СЯН У ЗМАГАННЯХ ЗА ЧАШУ ГЕН. ГУБЕРНАТОРСТВА.

В неділю 26. жовтня відбудуться дальші змагання за чашу Ген. Губернаторства. У змаганнях візьме участь 14 німецьких та дві українські дружини, а саме Україна зі Львова та Сян із Перемишля. Обі наші репрезентативні дружини виступлять у своїх найсильніших складах, щоб гідно репрезентувати український спорт. Сян із Перемишля вже мав нагоду виступати в цих змаганнях і відограв дуже поважну ролю. Україна зі Львова виступає у цих змаганнях уперше й не мала ще нагоди грати з німецькими дружинами. Думаємо, що цей перший виступ, хоч би із найсильнішими німецькими дружинами принесе нашій дружині перемогу. Україна гратиме у Львові з дружиною Люфтваффе з Варшави. Противник Уккраїни незвичайно сильний і в минулому році переміг Сян. Тоді то Люфтваффе з Варшави зайняло друге місце в грах за чашу Г. Г., перемігши у Кракові дружину Люфтваффе з Кракова. Сян із Перемишля гратиме з дружиною Люфтваффе в Радомі. Противник Сяну є теж незвичайно сильний. Тому обі зустрічі чотирьох незвичайно сильних дружин заповідаються дуже цікаво.

Наші дружини виступлять у таких складах:

Україна: Зуб (Дицьо); Мікльош II., Скоцень II., Потіха, Шмідт, Сумара, Маґоцький, Мікльош I., Скоцень I., Зубач, Богурат. Резерва: Позуняк, Маґоцький III., Мельник, Любінець.

Сян: Гуцул (Мохнацький), Лапичак, Зілинський, Романець, Федорович, Дутко, Ґібалевич, Турко, Дмитришин, Замірський II., Хитра. Резерва: Суський, Гринишин, Медвідь.

КОМУНІКАТ.

У кінцевих розграх за чашу Генерал-Губернаторства бере участь 16 дружин, із того 14 німецьких і 2 українські: Сян із Перемишля та Україна зі Львова.

В неділю 26. жовтня в год. 15-ій грає Сян у Радомі з Люфтваффенспортферайн.

Україна грає у Львові в год. 15-ій із німецькою дружиною Люфтваффенспортферайн із Варшави.

Відділ Опіки над Молоддю та Родиною.

ІЗ СПОРТОВОГО ТА ТІЛОВИХОВНОГО ЖИТТЯ СЯНІЧЧИНИ.

По военнім буревію на Сході, який неначе сильним землетрусом сколихнув українське життя, ціле спортове життя Сяніччини завмерло твердим сном. К М. і спортові товариства, позбавлені своїх провідників, головно збігців-учителів, які в більшій частині пішли на той бік Сяну або змінили своє місце прожитку, перестали проявляти активність. Не зважаючи на всякі спроби, годі було продовжувати пляново почату працю, а то ще й до сьогодні є немалі труднощі в її реалізації.

Щойно в другій половині серпня ц. р. К. М. почали знову проявляти свою активність. Причиною припізненої діяльности К. М. — це навал праці в полі й спізнені жнива. В серпні К. М. на своїх сходинах підготовляли головно вільноручні вправи мужчин і жінок на Окружне Свято Молоді, яке мало відбутися 12. жовтня ц. р. в Сяноці. Свято це Референтура Опіки над Молоддю та Родиною відкликала з причини непогоди, дощу та зимна.

Згідно з пляном Реф. Оп. н. М. й Р. в Сяноці, в дні 28. серпня ц. р. уладила Делегатура Команьчи Свято Молоді свойого району в селі Прелуки. В програму входили руханково-спортові точки, дрібні декламації та співи. Підготовою цього свята, яке випало дуже ефектовно, займався проф. Адам Антонович. Подібне Свято Молоді відбулося в селі Полонна 14. вересня ц. р., в якому взяли участь К. М. з Полонної, шкільний Курінь Новиків із Полонної та К. М. з Карликова. Курені Молоді в Боську, Сяноці та Загірю в місяці липні та серпні проявляли свою діяльність головно в треніґах відбиванки та внутрішньо-клюбових відбиванкових змаганнях.

Головний осередок спортового життя Сяніччини — це саме місто Сянік. Тут відбувалися й відбуваються всі головніші руханково-спортові імпрези. І так К. М. з Сянока ім. Юліяна Головінського, щоб заохотити й примусити до праці в ділянці руханково-спортовій усі недіяльні К. Молоді, зорґанізував у Сяноці окружні легко-атлетичні змагання дня 24. серпня ц. р. У змаганнях узяло участь 26 учасників і 5 учасниць із 4 місцевостей. Осяги в змаганнях не були найкращі, бо підчас змагань падав дощ. Ці окружні легк.-атл. змагання не тільки, що збудили сам Сянік та його округу зі сну, але й дали початок до дальших того роду імпрез, так що майже кожної неділі починаючи від вересня аж до сьогодні відбувалась якась спортова імпреза в Сяноці, чи Сяніччині.

І так 7. вересня К. М.-Сянік зорганізував внутрішньо-клюбові легко-атлетичні змагання, не зважаючи на непевну погоду. В змаганнях узяло участь 9 учасників. Дня 14. вересня ц. р. рано в год. 10-ій мали відбутися змагання копаного мяча між дружинами „Лемко"—Вермахт із Сянока, але не відбулися з причини сильного дощу й болота на грищі. Остаточно ці змагання відбулися в неділю 21. вересня ц. р. й закінчилися вислідом 3:3. Цього ж дня, себто 21. 9. відбулися передполуднем змагання за В. Ф. С. Змагання організувала Реф. О. н. М. та Р. В склад комісії змагань увійшли м-р Мастикаш — організатор спроби, д-р Лемішка — лікар, м-р Бутель — головний суддя, Бажалук Всеволод — головний секретар. У змаганнях брало участь 11 учасників, із того 4 жінки, з яких дві ставало поза конкурсом із причини недостачі літ. Відзнаку здобуло 8 учасників, а це: Бучацький Олег, Герінко Юрій, Голюка Мирон, Тучак Роман, Пахолок Олекса, Індра Роман, Бучацька Олена, Манастирська Ростислава.

Дня 27. і 28. вересня Лемко-Сянік розіграв у гостинному Самборі з Дністром два змагання, які програв: у першому дні 2:1, у другому 3:1.

Здавалося, що в жовтні спортове життя Сяніччини засне цілковито на довгий зимовий сон. Але ні. Молоді й загартовані члени К. М., головно зі Сянока, працюють далі в спортових ділянках.

В неділю 5. жовтня ц. р. пополудні К. М.-Сянік у приявності відпоручника УЦК проф. А. Антоновича, який цього дня рано мав відправу Курінних Провідників у Сяноці, перевів тренінг внутрішньо-клюбові змагання у відбиванці на своїй власній площі, яку вже від двох років члени К. М.-Сянік вирівнюють на узбіччі гори, як обовязок Служби Праці.

В суботу й неділю, 11. і 12. жовтня, гостила в Сяноці мила дружина „Дністра" з Самбора, яка розіграла відплатні змагання з „Лемком". Погода підчас змагань в обох днях не дописала цілком, все ж таки змагання відбулися. Першого дня Лемко зремісував 2:2, другого дня програв 7:2. На змаганнях із Дністром зі Самбора не закінчилося спортове життя в Сяніччині цього року.

В найближчому часі відбудуться змагання в дружинових маршах, бігах та наколесництві, змагання копаного мяча Лемко — Зельбстшуц, відбиванкові змагання К. М. Сянік, Загіря, Босько, Вороблик.

Дня 27. жовтня ц. р. з нагоди празника в селі Середне Велике відбудеться Свято Молоді для К. М. Волосної Делеґатури Лукове.

Так виглядає спортово-тіловиховне життя Сяніччини, яке по военних подіях на Сході набирає нового розмаху.

—o—

За Редакцію відповідає начальний редактор М. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Райхсштрассе 34, II. Тел. 29
З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.
Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil: Hauptschriftleiter M. Chomiak, Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. Krakau
Reichsstrasse 34. Fernspr. 280-30. — Druck: „Neue Zeitungsdruckerei", Kommissarische Verwaltung, Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher 102-79